

KESKUSKAUPPAKAMARIN TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Tässä katsauksessa:

- Maailmanjärjestyksen murroskohdassa
 - Euroopan paikka uudessa maailmanjärjestyksessä
 - Entäs sitten Suomi?
- Intia vedenjakajalla
 - Intian poliittiset riskit
- Yhdysvallat
- Eurooppa
- Suomi
- Kauppakamarikysely

Juho Romakkaniemi
Toimitusjohtaja

KESKUSKAUPPAKAMARIN TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

MAAILMANJÄRJESTYKSEN MURROSKOHDASSA

Kolme vuosikymmentä kestänyt avautumisen, liberaalin demokratian, vapaan kaupan ja globalisaation aikakausi on tullut päätökseen. Francis Fukuyama julkaisi kirjansa 'The End of History and The Last Man' vuonna 1992 ja ennusti demokratian, markkinatalouden ja liberalismien vääjäämätöntä voittokulkua rautaesiripun ja Neuvostoliiton romahdettua. Nyt on sen sijaan käsillä uusi valanjakko ja uudenlainen järjestelmien taisto. Kaksinapaisuuden sijaan meillä on kehittymässä eri leireihin mosaiikkimaisesti erilaisia demokratian ja autoritaarisuuden asteita. Venäjän sota Ukrainassa on tästä murroksesta vain yksi oire, kuin jäävuoren huippu.

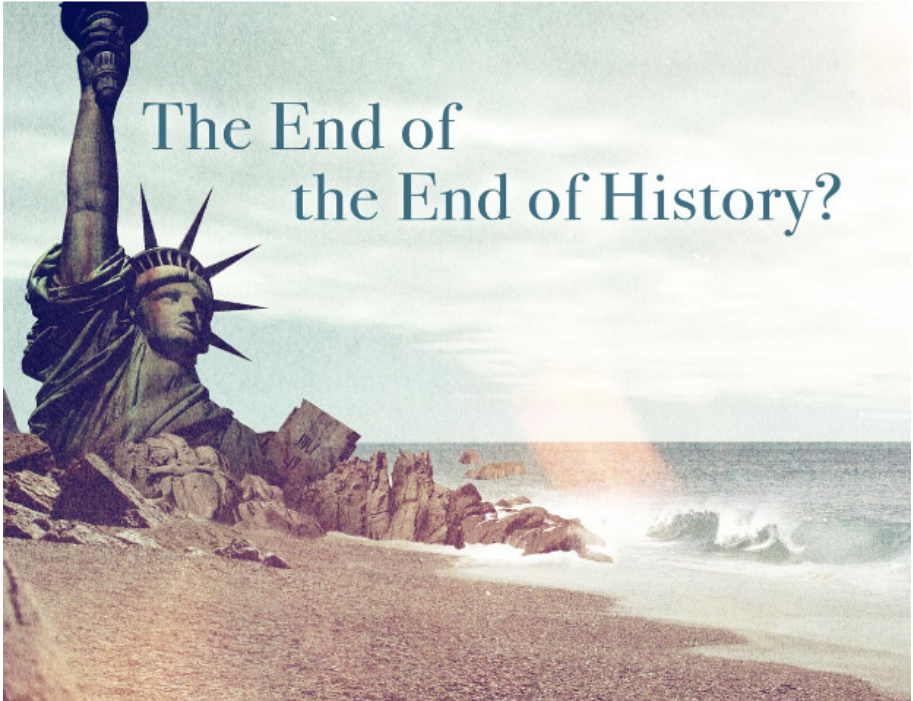

Juho Romakkaniemi
Toimitusjohtaja

Mikään ei palaa takaisin vanhaan normaaliin. Esimerkiksi Venäjän pakotteet ja uusi rautaesirippu ovat täällä pitkään. Venäjällä tarvitaan uusi hallinto ja pysyvä muutos parempaan. Tämä uusi normaali on muotoutumassa. Meidän ei tarvitse eikä pidä olla ajopuu siinä prosessissa. Uusi maailma on rakennettava aktiivisesti. Vähimmäisehto meillä Suomessa on ymmärtää mitä on tapahtumassa, ja mitkä ovat tulevat kehityslinjat. Sitten pitää pohtia miten niihin voi vaikuttaa yleensä ja miten me Suomessa erityisesti?

Ensinnäkin on ymmärrettävä, että Ukrainassa käydään mitä konkreettisimmin meidän sotaamme. Eikä vain sotilaallisen turvallisuuden näkökulmasta. Siellä käydään paljon suurempaa hegemonioiden taistelua pienempien kansakuntien itsemäärämis-oikeudesta sekä vapaudesta valita demokratia, markkinatalous ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen.

Miten Ukrainassa käy, määrittää myös mitä käy Moldovassa, Taiwanissa, Kashmirissa tai vaikkapa mikä on uiguurien tai kurdien oikeus elää kan-

sana tässä maailmassa. Venäjän voitto sinetöisi vahvemman oikeuden. Venäjän tappio taas antaa toivoa paremmasta maailmasta, jossa voima ei ole yksiselitteisesti oikeutta.

Maailmassa on kuitenkin yksi kaksinapainen polarisaatio, joka on myös tämän uuden maailmanjärjestyksen muotoutumisen ytimessä. Se on Yhdysvaltojen ja Kiinan hegemoniataistelu. Tässä taistelussa on tapahtunut viime vuoden aikana muutama kaksi merkittävää muutosta. Kiina on heikentänyt itseään taloudellisesti muuttamalla pois päin viime vuosikymmenien menestysmallista yhä autoritaarisempaan suuntaan. Poliittisen ylivallan ehdoton säilyttäminen on tullut teknologista ja taloudellista kehitystä tärkeämmäksi. Yhdysvallat taas on saanut Venäjän sodasta uutta voimaa ja johtajuutta länttä kokoavana voimana. Toivotaan että amerikkalaiset eivät seuraavissa presidentinvaaleissa pilaa tätä itse.

Venäjä on jatkossa tässä järjestyksessä Kiinan vasalli, vähän kuin iso Pohjois-Korea. Kiina taas itse ottaa askeleita kohti venäläistä nationalistis-diktatuurista mallia. "Kiinan blokin" lopullisen vahvuuden ratkaisee Intia, nyt se istuu aidalla. Kiina on sille vielä kova alueellinen kiistakumppani. Venäjä hyödyllinen ja edul-

linen energian ja sotilastarvikkeiden myyjä. Intia on demokratia, mutta horjuva sellainen. Valitsemalla demokratian vahvistamisen tien se voi olla 2030-luvun taloudellinen ja teknologinen suurvalta. Valitsemalla BJP-puolueen ja pääministeri Modin kasvavan autoritaarisuuden ja hindunationalismin tien lopputulos on toinen. Silloin Intian leirinä olisi Kiinan ja Venäjän ”Dictators inc.” ja vastustajana demokratiaan, markkinatalouteen ja ihmisoikeuksiin uskovat maat. Intian kehityksestä hieman tarkempaa pohdintaa tässä katsauksessa myöhemmin.

Euroopan paikka uudessa maailmanjärjestyksessä

Miten tämä sitten liittyy meihin? Euroopan unioni ja Nato ovat länsimaiden yleensä, Euroopan erityisesti ja varsinkin Suomen työkaluja vaikuttaa maailmanjärjestyksen rakentumiseen. Pienikin voi täysivaltaisena osana isompaa olla isompi.

Euroopan unioni on myös yrittänyt istua liikaa aidalla USA:n ja Kiinan hegemoniataistossa. Monen eurooppalaisen maan kaupallis-taloudelliset suhteet Kiinaan ovat merkittävät. Mutta samalla olemme väistämättä ja luonnollisesti esim. uiguuri-kysymyksen kautta ajautunut USA:n puolelle – mutta kuin äänettömänä yhtiömiehenä. Se ei palvele etujamme vähänkään pidemmällä aikavälillä.

Euroopan on aika ottaa kantaa: määritellä mitä se uudelta maailmanjärjestykseltä haluaa, mikä Euroopan paikka siinä on, ja mikä on roolimme sen toteuttamisessa. Olemme edelleen yhtenäisenä blokkina talous- ja kauppapoliittinen supervalta. Euroopan kannattaisi käyttää sitä tässä uuden maailman muokkaamisessa.

Nato taas on vapaan maailman lihakset. Suomi liittyy mukaan kultaisella hetkellä. Myös Naton rooli ja tehtävä on suuressa muutoksessa. Voimme olla sitä määrittelemässä. Mutta ensin meidän pitää tietää mitä suuressa kuvassa haluamme.

Entäs sitten Suomi?

Nato-jäsenyyden myötä Suomi siis on kaikissa niissä lännen järjestöissä, jossa voimme maailman tulevaisuuteen vaikuttaa. Yhteisissä pöydissä hyvät ideat ovat esittäjäkin tärkeämpiä. Suomella on täysi mahdollisuus olla suunnannäyttävä Euroopan unionissa ja Natossa niiden tulevasta roolista tässä maailman murroksessa.

Kaiken pohjalla pitää kuitenkin olla iso idea siitä mitä tavoitellaan. Minkälaiseksi Suomi haluaa maailman kehittyvän? Miten EU ja Nato voivat sitä muokata? Nämä ovat kysymyksiä, jotka odottavat vastausta. Suomessa tarvittaisiin nyt jaettu visio siitä, millainen maailma meidän toiveissamme on ja miten meidän pitää aktiivisesti ja päättäväisesti olla sitä edistämässä vahvimilla työkaluillamme: Euroopan unioni ja Nato.

Suomen ja suomalaisten yritysten on myös erittäin tärkeää ottaa huomioon maailmanjärjestyksen murros ja siihen liittyvät seuraukset. Näitä ovat esimerkiksi Kiinan poliittisten riskien kasvu ja talouskasvun hiipuminen, Intian tulevat valinnat mahdollisuuksien ja uhkien kannalta sekä Amerikkojen ja Afrikan merkityksen kasvu vientimarkkinoina.

INTIA VEDENJAKAJALLA

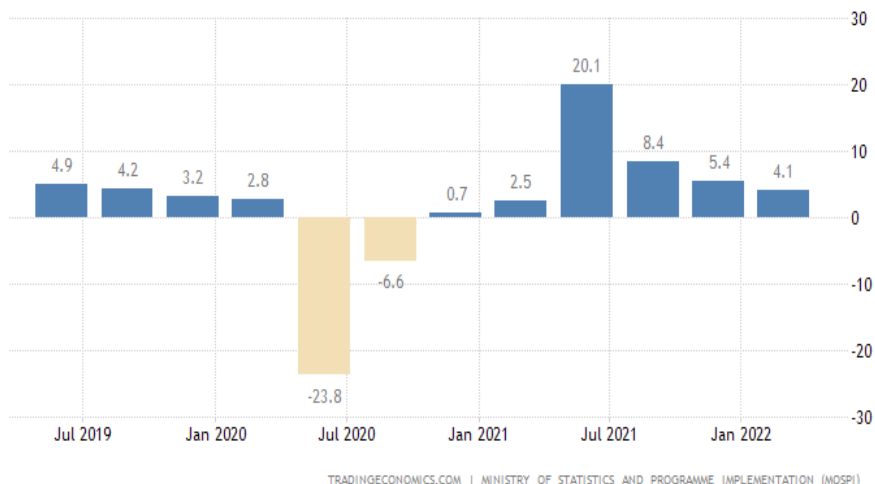
Intialla on kaikki mahdollisuudet olla maailman johtava ja innovatiivisin talous 2030-luvulla. Sen jälkeen, kun Intia avautui maailmalle 30 vuotta sitten, se on väläytellyt potentiaaliaan tasaisin väliajoin. Intia on maailman toiseksi väkirikkein maa, jossa väestö on kohtalaisen nuorta ja menestyksennälkäistä. Maa on näyttänyt, että se pystyy kouluttamaan muun muassa matemaattis-luonnontieteellisen alan, kuten ohjelmoijien, huipputekijöitä maailmalle. Kuluvana vuonnakin Intian talouskasvu tulee olemaan suurten talouksien nopeinta, vaikkakin vuoden ensimmäisen neljänneksen BKT:n kasvu verrattuna vuoden takaiseen oli ennusteita pienempi, ”vain” 4,1 prosenttia.

Intia kärsi koronapandemiasta pahoin. Se on kuitenkin noussut pandemiasta hurjalla vauhdilla ja osoittanut ketteryytensä uusien teknologioiden käyttöönotossa. Kun Euroopassa puhutaan digivihreästä siirtymästä, Intia toteuttaa sitä täyttävää vauhtia. Maa on esimerkiksi digitalisoinut keskeiset palvelunsa nopealla tahdilla. Tavallisilla intialaisilla on nyt käytössään sähköinen identiteetti yhdistettynä maksu- ja verojärjestelmiin sekä pankkitileihin. Intia onkin hypännyt nopeasti tehotomasta ja harmaasta käteistaloudesta monia länsimaita kehittyneempiin järjestelmiin.

Intian talous tunnetaan kansainvälisesti suuresta it-palvelutaloudestaan. Intia on kuitenkin myös merkittävä usean raskaan teollisuuden alalla. Yritteliäessä Intiassa on myös kasvanut USA:n ja Kiinan jälkeen maailman kolmanneksi suurin start-up yhteisö. Myös uusiutuvan energian investoinneissa maa on maailman kärjessä. Aurinkovoimaa lisätään maailman kolmanneksi nopeimmalla vauhdilla ja vihreän vedyn kehityksessä ja tuotannossa se on johtava maa.

Intia tulee kasvamaan ja kehittymään joka tapauksessa. Mutta maailman johtavien valtioiden joukkoon nouseminen vaatii onnistumista maailman suurimman demokratian luovimisessa sekasortoisen politiikan ja autoritarisen vallan välistä toimivaksi demokratiaksi, avoimeksi markkinataloudeksi sekä vakaaksi oikeusvaltioksi. Poliittiset riskit tämän suhteen ovat suuria.

Intian poliittiset riskit

Nykyisille menestyksen porteille Intiaa on luotsannut jo useampikin hallitus 1990-luvulta lähtien. Demokratialle luonteenomaisesti eri hallitukset ovat tehneet ajoittaisen poliittisen epävakauden keskellä paljon myös onnistuneita ratkaisuja – sekä perunut huonoja päätöksiä. Nykyinen pääministeri Narendra Modin ja BJP-puolueen hallinto on myös onnistunut monessa.

Suurin riski on BJP-puolueen vallan keskittäminen ja Intian kehittyminen yhä enemmän autokraattiseen suuntaan. Vaarana on luisua Turkin tielle, jossa sekä AKP-puolueen ylivalta sekä presidentti Erdoganin itsevaltaisuus ovat ajaneet Turkin talouden kaaokseen ja maan pullistelemaan ulko- ja sotapolitiikan keinoin. BJP:n hindinationalismi ja muslimivastaisuus rehottavat jo nyt. Vallan keskittyminen johtaisi yhä suurempiin ylilyönteihin ja etnisiin konflikteihin, jotka voisivat ajaa maan kielellisesti ja kulttuurillisesti eroavat osat separatismiin, terrorismiin ja jopa jälleen uuteen sotaan Pakistanin kanssa. Myös talouskehitykselle tämä olisi lopulta myrkkyyä.

Intia on siis suurten mahdollisuuksien maa. Erityisesti nyt kun globaalit yritykset kartoittavat aktiivisesti arvoketjunsä muuttamista vähemmän Kiinasta riippuvaiseksi, Intialla onkin tuhannen rupian paikka ottaa leijonanosa tuosta globaalisti merkittävästä markkinasta. Kaiken kaikkiaan, jos 2020-luvulla Kiinan aseman maailman kasvun moottorina ryhtyy hiipumaan, on Intialla kaikki mahdollisuudet nousta maailman johtavaksi taloudeksi 2030-luvulla. Ellei se itse pilaa mahdollisuuksiaan.

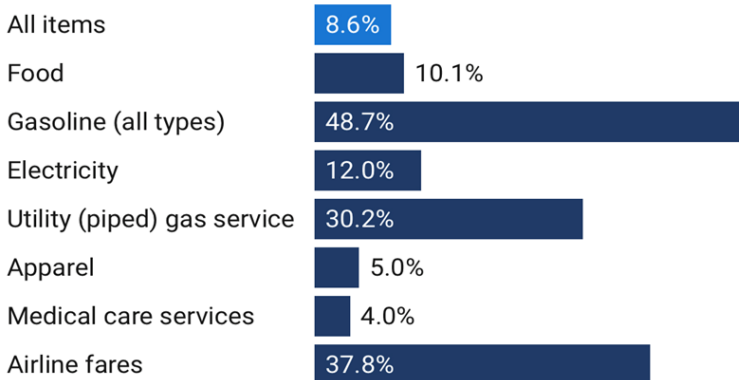
YHDYSVALLAT

Inflaatio jatkaa nousuaan eri puolilla maailmaa energian ja ruoan hinnan vetämänä. Yhdysvaltojen toukokuun inflaatio oli 8,6 prosenttia, joka on korkein lukema 40 vuoteen. USA:n pitkän aikavälin keski-inflaatio on ollut 3,2 prosenttia. Inflaatio oli toukokuussa edelleen laaja-alaista, vaikka polttoaine (48,7 %), lentomat kustaminen (37,8 %) ja kaasu (30,2 %) olivat sen suurimpina ajureina. Työvoimakustannusten vuosinousu jatkui myös korkeana, ollen 5,2 prosenttia. Työmarkkina jatkuu kireänä. Jokaista työtöntä työnhakijaa kohti on kaksi avointa työpaikkaa.

USA:n keskuspankki FED nosti toukokuussa ohjauskorkkoaan 0,5 prosenttiyksiköä. FED:n odotetaan jatkavan kiristävää rahapolitiikkaa ja nostavan ohjauskorkkoaan vähintään puolella prosenttiyksiköllä myös kesäkuun ja heinäkuun kokouksissaan, mutta tuoreet inflaatiolukemat ovat saaneet markkinat spekuloidaan jopa tätä kireämmällä korkojen nostotahdilla. Markkinoilla arvioidaan Yhdysvaltain ajautuvan taantumaan 30-50 prosentin todennäköisyydellä vuoden sisällä.

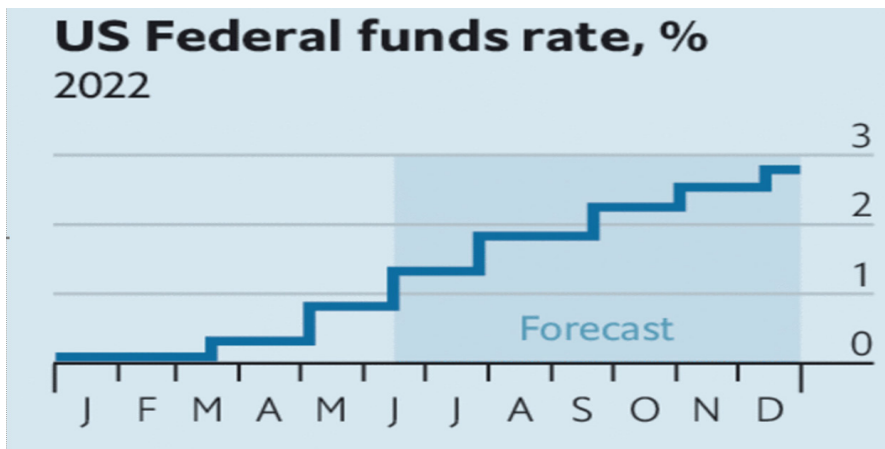
Year-Over-Year Inflation, by Expenditure

Consumer Price Index for all urban consumers, unadjusted percent change, May 2021 to May 2022.

Source: U.S Bureau of Labor Statistics, Consumer Price Index, June 2022. • Created with [Datwrapper](#)

Itse arvioin todennäköisyyden tuota korkeammaksi, perustuen talouden supistumiseen jo ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja ennakoitua nopeampaan koronnostotahtiin. Olisi myös historiallisesti poikkeuksellista, että näin korkeasta inflaatiosta onnistuttaisiin tulemaan ulos ilman taantumaa. Mahdollista se toki on, jos kotitalouksien kulutuskyky pysyy korkealla ja energian, raaka-aineiden sekä komponenttien tarjonnan pullonkaulat ryhtyvät hellittämään maailmanlaajuisesti. Lisäksi pitäisi säästyä uusilta yllättäviltä, markkinoiden luottamukseen vaikuttavilta shokeilta lähimmän vuoden aikana.

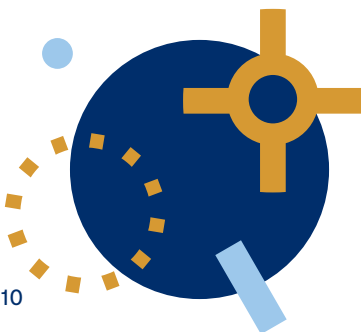

EUROOPPA

Euroalueen inflaatio teki jälleen ennätöksensä toukokuussa, ollen 8,1 prosenttia. Energian hinta nousi 39 prosenttia vuodentakaisesta. Nopeinta inflaatio oli Baltian maissa, Virossa jopa 20,1 prosenttia. Suomen inflaatio oli hieman koko euroaluetta maltillisempi (7,1 %) Ranskassa on yksi euroalueen ja OECD-maiden matalimpia inflaatioita (5,8 %). Selittäviä tekijöitä tälle ovat muun muassa kotimaisen ydinennergian suuri osuus maan energiantuotannosta sekä palkkainflaatiota hillitsevä suuri nuori maahanmuuttajataustainen työvoimareservi. Saksan tuottajahinnat taas olivat huhtikuussa ennätyskasvussa, 33,5 prosentissa. Se ennakoisi hintojen nousuvauhdin jatkuvan korkealla pitkälle ensi vuoteen.

Euroopan keskuspankki jätti todennäköisesti viimeisen kerran vähään aikaan koskematta ohjaukkoonsa kesäkuun kokouksessaan. Rahapolitiikan käänös tapahtuu heinäkuussa. Silloin EKP lopettaa arvopapereiden osto-ohjelmansa ja ryhtyy vähitellen supistamaan tasettaan. EKP:n odotetaan myös heinäkuun kokouksessaan nostavan ensimmäisen kerran yli vuosikymmeneen ohjaukkoaan 0,25 prosenttia. Molemmat näistä toimenpiteistä vähentävät likviditeettiä markkinoilla, mutta ovat jo hinnoiteltu laajalti markkinoiden odotuksissa sisään korkoihin ja kurssiin. Odotettua korkeampi koronosto tai nopeampi nosto-ohjelma saattaa olla myös mahdollinen näissä inflaatio-oloissa. Sen vaikutukset olisivat negatiiviset pörssikurssiin ja nostaisivat jo nopeasti viime aikoina nousseita euribor-korkoja ja valtioiden lainakorkoja entisestään.

Euroalueen maiden valtionvelan hoitokustannukset ovat nopeassa nousussa korkojen noustessa. Samoin kasvavat jälleen niiden väliset korkoerot. Saksan kymmenvuotisen velkakirjan korko on noin 1,5 prosenttia ja Italiassa se lähennee kohta jo 4 prosenttia. Suomen vastaava lainakorko on kahden prosentin paikkeilla, kun se vielä kuukausi aiemmin oli 1,5 prosenttia. Italian suhteen huolet selviämisestä ovat taas kasvussa.

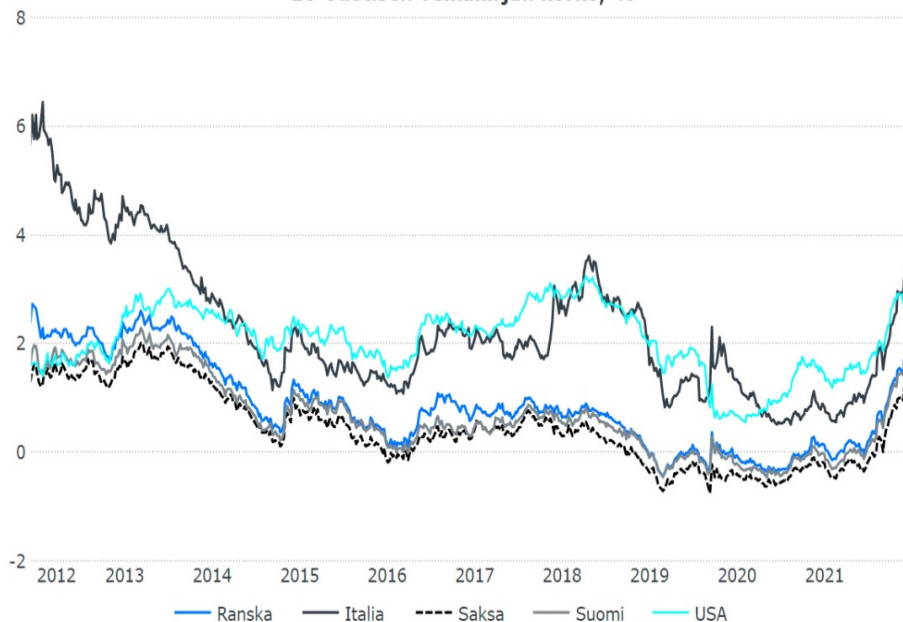
Inflation rates (%) measured by the HICP

	Annual rate							Monthly rate
	May 21	Dec 21	Jan 22	Feb 22	Mar 22	Apr 22	May 22	May 22
Belgium	2.5	6.6	8.5	9.5	9.3	9.3	9.9e	0.8e
Germany	2.4	5.7	5.1	5.5	7.6	7.8	8.7e	1.1e
Estonia	3.2	12.0	11.0	11.6	14.8	19.1	20.1e	1.8e
Ireland	1.9	5.7	5.0	5.7	6.9	7.3	8.2e	1.0e
Greece	-1.2	4.4	5.5	6.3	8.0	9.1	10.7e	1.2e
Spain	2.4	6.6	6.2	7.6	9.8	8.3	8.5e	0.7e
France	1.8	3.4	3.3	4.2	5.1	5.4	5.8e	0.7e
Italy	1.2	4.2	5.1	6.2	6.8	6.3	7.3e	0.9e
Cyprus	1.5	4.8	5.0	5.8	6.2	8.6	8.8e	0.7e
Latvia	2.6	7.9	7.5	8.8	11.5	13.1	16.4e	3.6e
Lithuania	3.5	10.7	12.3	14.0	15.6	16.6	18.5e	2.2e
Luxembourg	4.0	5.4	4.6	7.8	7.9	9.0	9.1e	0.6e
Malta	0.2	2.6	4.1	4.2	4.5	5.4	5.6e	1.5e
Netherlands	2.0	6.4	7.6	7.3	11.7	11.2	10.2e	-0.8e
Austria	3.0	3.8	4.5	5.5	6.6	7.1	8.1e	1.1e
Portugal	0.5	2.8	3.4	4.4	5.5	7.4	8.1e	1.0e
Slovenia	2.2	5.1	6.0	7.0	6.0	7.4	8.7e	2.0e
Slovakia	2.0	5.1	7.7	8.3	9.6	10.9	11.8e	1.5e
Finland	2.3	3.2	4.1	4.4	5.8	5.8	7.1e	1.3e

e estimate Source dataset: [prc_hicp_manr](#)

Ranskan parlamenttivaalien ensimmäisellä kierroksella presidentti Emmanuel Macronin Ensemble-puolueen kannatus (25,2 %) oli reippaassa laskussa viime vaaleista (32 %). Jean-Luc Melanconin yhdistynyt vasemmisto NUPES kiilasi niukasti ohi (25,6 %) Macronin puolueesta, mutta Ensemblen odotetaan pärjäävän paremmin vaalien toisella kierroksella ja saavan enemmän paikkoja kansalliskokoukseen. Toimivan enemmistön saaminen Macronin taakse olisi muun Euroopan etu, sillä tarvitsemme näinä aikoina Ranskaa, jossa presidentti on toimintakykyinen EU- ja ulkopolitiikassa.

Velkakirjakoissa selvää nousua 10-vuotisen velkakirjan korko, %

Source: Refinitiv Datastream

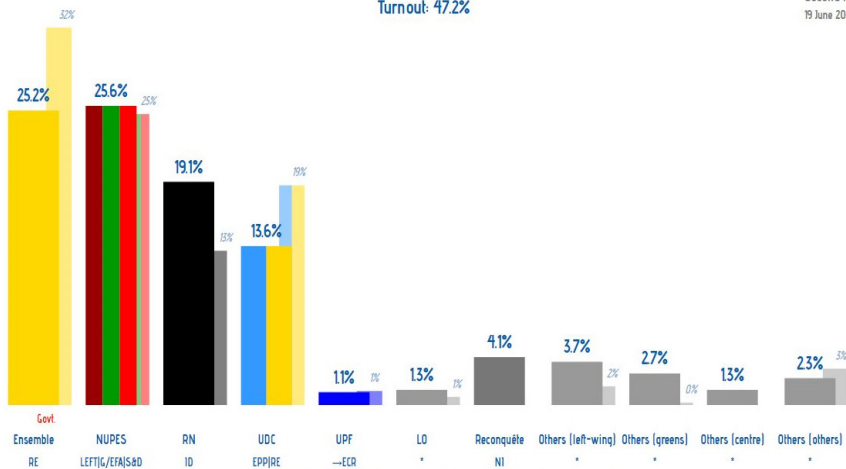

France

IPSOS-Sopra Steria projection at 2133 CEST for FranceInfo · 12 June 2022

Turnout: 47.2%

Polling result
2017 election result
Second round:
19 June 2022

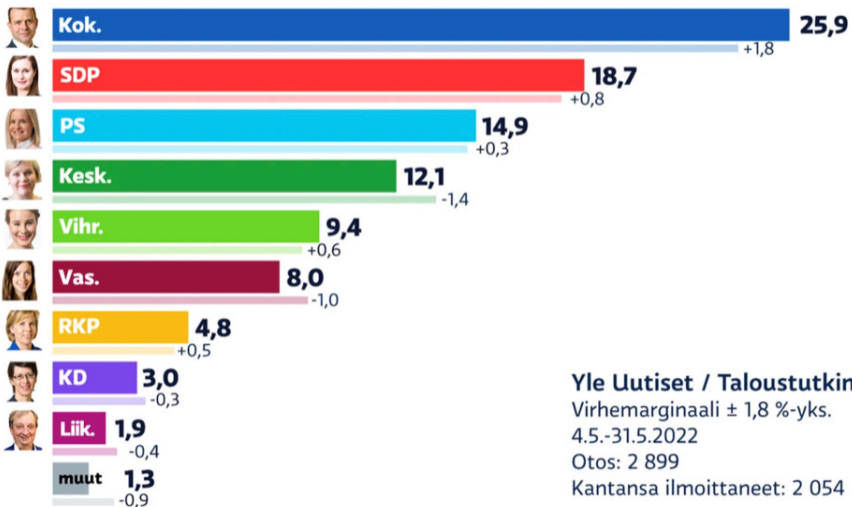
Note: NUPES did not exist in 2017. Their past result is the sum of all member parties' results.
ECR: national-conservative · EPP: centre-right · ID: right-wing · NI: mixed · RE: liberal · S&D: centre-left · *: unaffiliated

SUOMI

Suomessa on edessä kolmet tärkeät vaalit kahdessa vuodessa. Eduskuntavaalit järjestetään 2.4.2023, presidentinvaalit järjestetään tammi-helmikuussa 2024 ja europarlamenttivaalit 9.6.2024. Eduskuntavaalien tulos tulee vaikuttamaan voimakkaasti paitsi tehdyn talouspolitiikan ja muun politiikan suuntaan, myös sitä seuraavien vaalien asetelmiin.

Uusin puolueiden kannatusmittaus ei ole muuttanut paljoakaan suurta kuvaa edellisistä mittauksista. Kokoomus jatkaa kärjessä selkeällä erolla ja enemmistön voisivat saada kaikki neljä eri päähallitusvaihtoehtoa: nykyinen vasemmistohallitus, sinipuna, Sipilän porvarihallituksen pohja sekä Vanhasen II sinivihreän hallituksen pohja (kesk, kok, vihr, rkp). Vasemmistohallituksen jatko vaatisi SDP:n vaalivoittoa sekä kaikkien muidenkin hallituspuolueiden pärjäämistä niin hyvin, että sille olisi edellytykset. Tämä on melko epätodennäköistä.

PUOLUEKANNATUS (%)

Yle Uutiset / Taloustutkimus

Virhemarginaali $\pm 1,8$ %-yks.

4.5.-31.5.2022

Otos: 2 899

Kantansa ilmoittaneet: 2 054

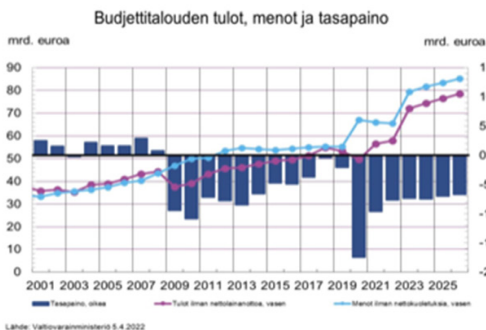
Huomionarvoista onkin, että Keskusta on lähes vaalituloksesta riippumatta keskeisessä roolissa ratkaisemassa minkälaista politiikkaa Suomessa seuraavat neljä vuotta tehdään. Jos nimittäin Keskusta päättää mennä oppositioon, niin se johtaa käytännössä automaattisesti sinipunahallitukseen ainoana vaihtoehtona.

Hallituksen muodostamisen dynamiikasta johtuen SDP:llä olisi toiseksi tullessaankin Kokoomusta suurempi neuvottelulta hallitusohjelman sisällöstä. Uusiin vaaleihin ajautuminen nimittäin tulkittaisiin lähes varmasti hallituksen muodostajan epäonnistumiseksi. Näin kävi esimerkiksi vuonna 2011. Toisaalta jos Keskusta ei halua sen makuun liian keskittävää ja vasemmistolaista politiikkaa, sen on syytä olla valmis hallitusvastuuseen lähes vaalituloksesta riippumatta.

Suomen talouden suuri kuva on huolestuttava. Taantumariski on korkea liittyen kansainväliseen kehitykseen. BKT:n kasvunäkymät ovat EU-maidenkin heikoimmasta päästä. Lisäksi julkisessa taloudessa on paheneva rakenteellinen alijäämä niin lyhyellä, keskipitkällä kuin pidemmälläkin aikavälillä. Hyvinvointialueiden tuoreet johtajat arvioivat Kalevan haastattelussa (12.6.) että valtion kustannettavaksi siirtyvät vuotuiset sotekustannukset ovat ylittymässä useammalla miljardilla aiemmin arvioituista.

Lisäksi valtion velanhoitokustannukset ovat kasvamassa huomattavasti aiemmin arvioitua nopeammin. Kun vielä kevään julkisen talouden suunnitelmassa Suomen valtion 10-vuotisen lainan hinta arvioitiin olevan tänä vuonna 0,6 prosenttia ja nousevan vuoteen 2026 0,9 prosenttiin, on se jo nyt muutamassa kuukaudessa noussut kahteen prosenttiin. Ennen näistä aiheutuvia lisäkulujakin valtiontalouden arvioitiin olevan rakenteellisesti noin seitsemän miljardia alijäämäinen joka vuosi yli ennustehorisontin 2026. Näillä muutoksilla velkaantuminen lähtee eksponentiaaliseen kasvuun ja vaatii kovia toimia haltuun saamiseksi.

Valtion budjettitalouden tasapaino

Tasapaino:

2016 (TP):	-4,9 mrd. euroa
2017 (TP):	-3,7 mrd. euroa
2018 (TP):	-0,4 mrd. euroa
2019 (TP):	-2,0 mrd. euroa
2020 (TP):	-17,4 mrd. euroa
2021 (TP):	-9,6 mrd. euroa
2022 (LTA):	-7,6 mrd. euroa
2023 (JTS):	-7,4 mrd. euroa
2024 (JTS):	-7,4 mrd. euroa
2025 (JTS):	-7,0 mrd. euroa
2026 (JTS):	-6,7 mrd. euroa

Kauppakamarikysely

Kauppakamarit kysyivät jäseniltään viime viikolla näkymiä taloudesta, tulevaisuudesta ja toiminnastaan. Tulokset julkaistaan kokonaisuudessaan Kauppakamarin talouskatsauksessa ensi viikolla, mutta käymme tässä jo joitakin ennakkotietoja kyselyn tuloksista.

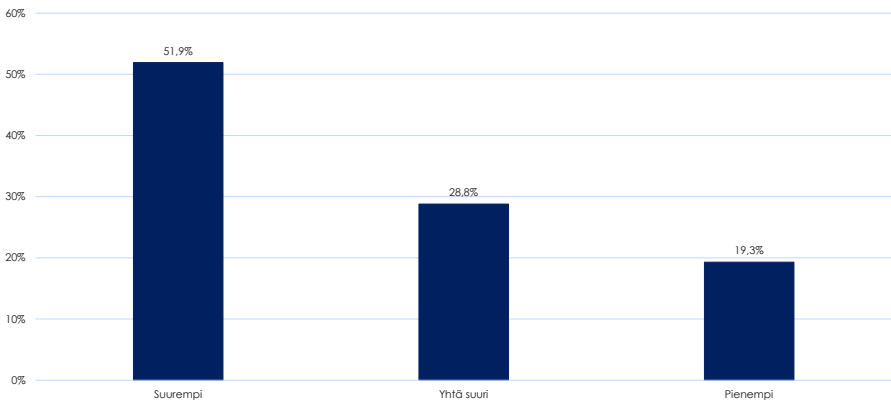

Yritysten talousnäkymät ovat kovin kaksijakoisia. Liikevaihdon odotetaan olevan sekä tänä vuonna, että tulevina kuukausina kasvussa. Näin on myös työntekijöiden määrän ja tilauskannan suhteen. Samalla useampi yritys aikoo investoida tänä vuonna vähemmän kuin viime vuonna. Myös kannattavuuden uskotaan heikentyvän verrattuna viime vuoteen verrattuna useammassa yrityksessä kuin sen nähdään parantuvan.

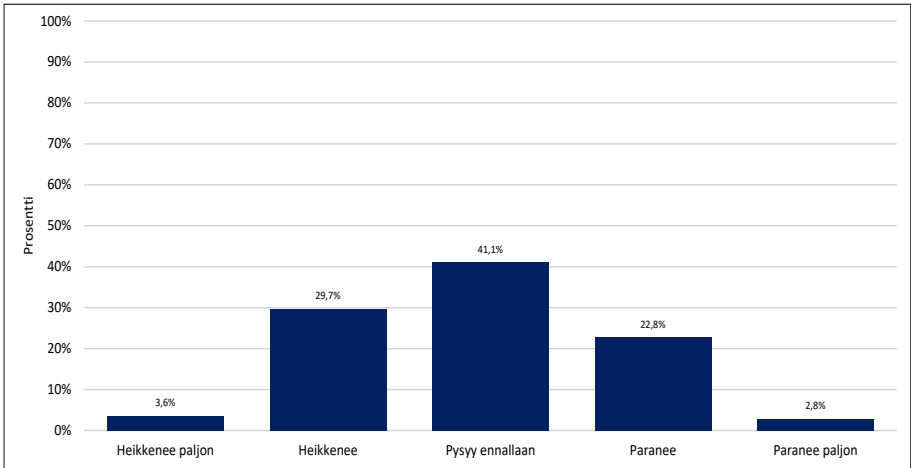
Kyselyn tuloksista kokonaisuudessa välittyikin vaikutelma, että olemme ohittaneet kasvusyklin huipun ja tulevaisuus vaikuttaa jo hieman epävarmalta.

Monia on myös mietittyttänyt, miten tuottajahintojen, raaka-aineiden, komponenttien ja energian hinnannousu siirtyy laajemmin talouteen. Kyselyn mukaan se on laaja-alaista. Jopa 72 prosenttia yrityksistä suunnittelee nostavansa myyntihintoja tuotantokustannusten kallistumisen seurauksena seuraavan neljän kuukauden aikana. Inflaatio levinnee siten yhä laaja-alaisemmaksi kesän jälkeen.

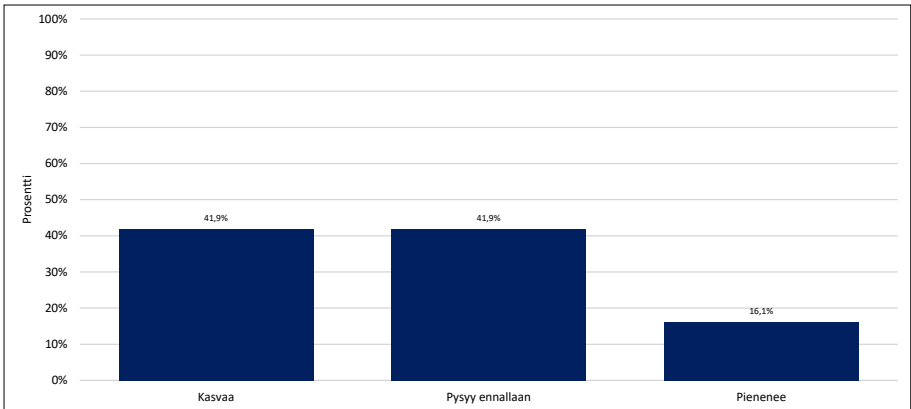
Toimipaikkanne liikevaihto tulee olemaan vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021

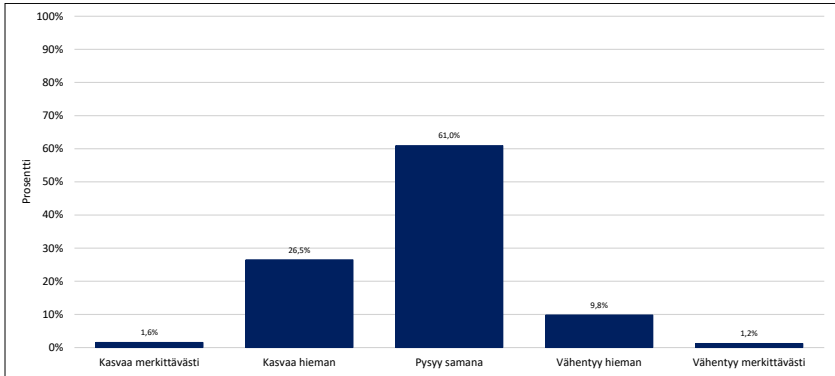
Miten arvelette toimipaikkanne kannattavuuden kehittyvän vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021?

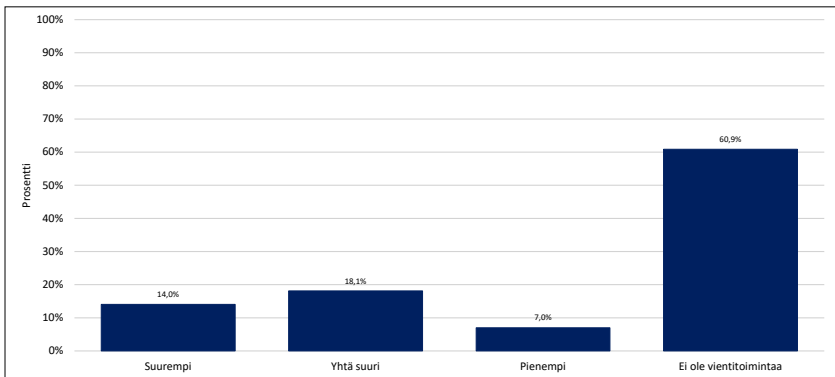
Toimipaikkanne liikevaihto seuraavien kuuden kuukauden aikana

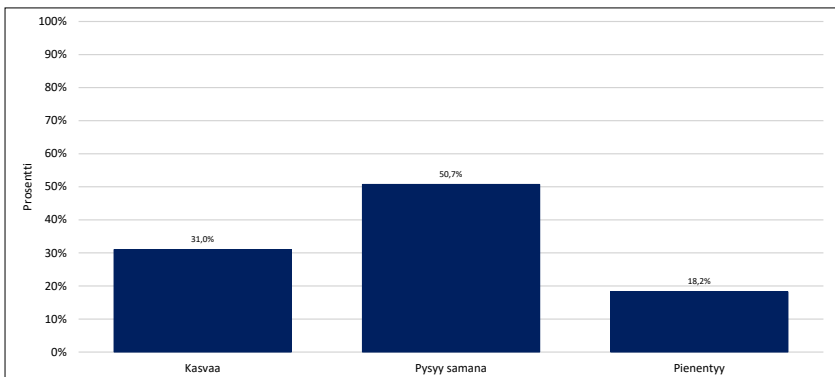
Miten työntekijöidenne määrä kehitty seuraavan 6 kuukauden aikana?

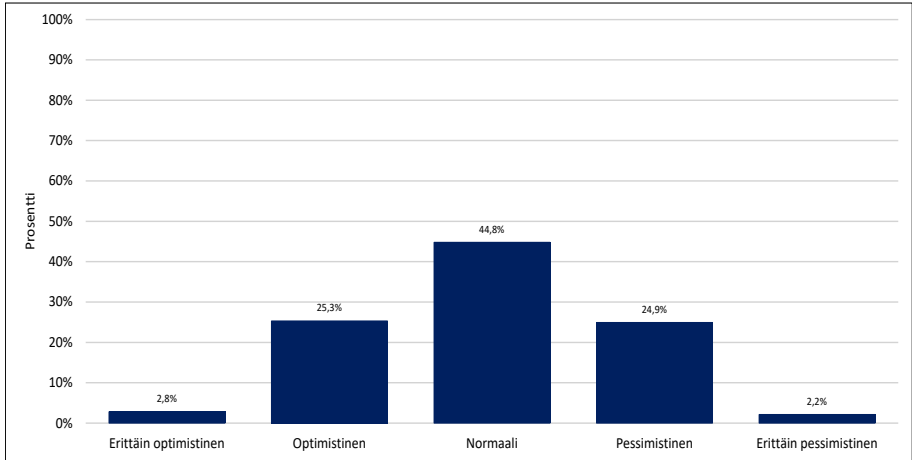
Toimipaikkanne vieni on vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021

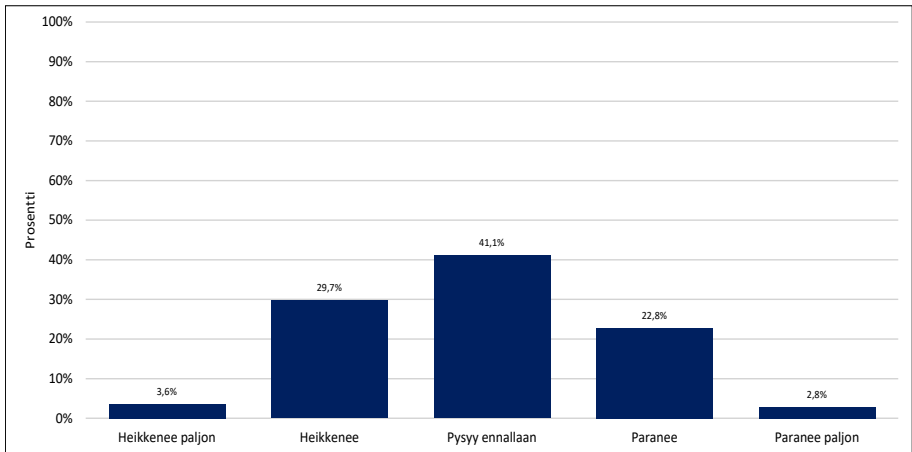
Miten tilauskantanne kehitty seuraavien kuuden kuukauden aikana?

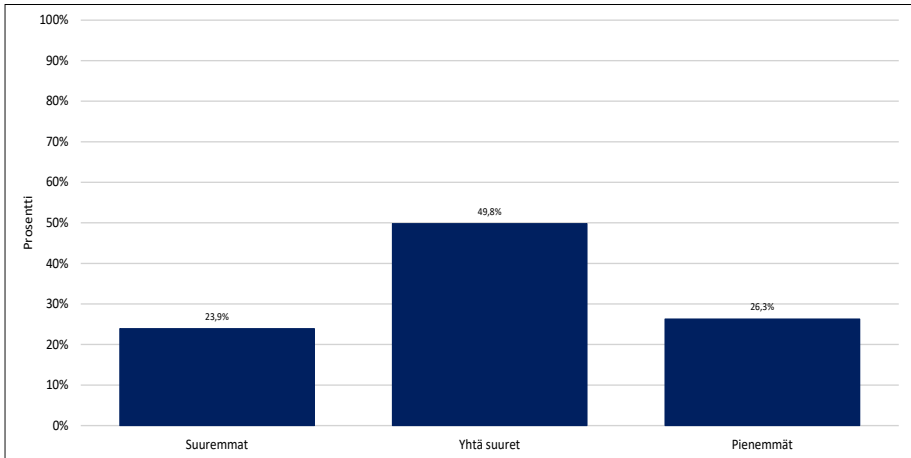
Mikä on yleinen tunnelma toimialallanne?

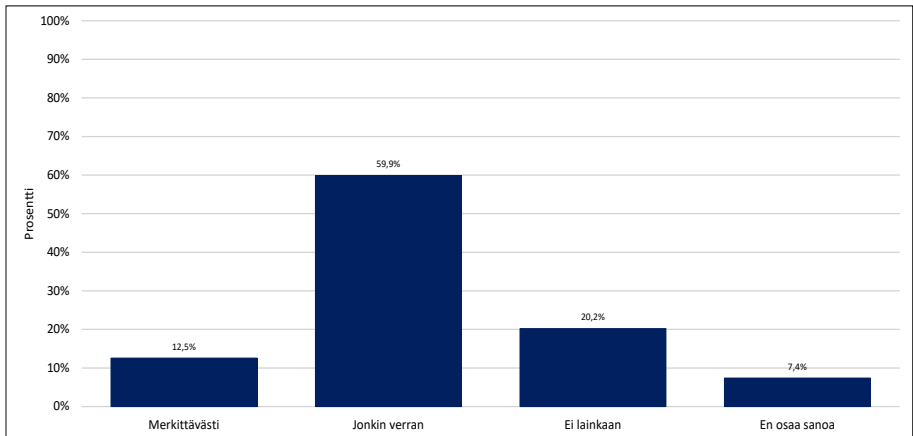
Miten arvelette toimipaikkanne kannattavuuden kehittyvän vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021?

Toimipaikkanne investoinnit ovat vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021

Suunnitteletteko nostavanne myyntihintojanne tuotantokustannusten kallistumisen takia seuraavan 4 kuukauden aikana?

KESKUS- KAUPPAMARI

Keskuskauppamari, World Trade Center Helsinki,
PL 1000, Aleksanterinkatu 17, 00100 Helsinki | puh. 09 4242 6200
keskuskauppamari@chamber.fi | @K3FIN
kauppamari.fi